

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ב סיון תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא גב | דף הכולל: יומא לו.
דף היומי בהלכה: מאמצע הסעיף הגה "ויש לכל אדם" עד סימן תר"ד סעיף ב'.
מוסר: שם עולם - והנה אנו רואים' עד 'ויזכור האדם תמיד'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ב' עד פרק ד' 'והנה יש מן הפתאים'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הזקן אמר לי בחלום: "עכשיו אספר לך מי אני באמת" | ברגע האחרון נראו לפתע הבהובים של אור כחול... | 2159

הסיפור היומי

לילה אחד הגיע בחלומי אדם עם פנים מאירות
וזקן לבן. "אבא, תירגע!", הוא אומר לי. אבא??
אתה הרי יכול להיות סבא שלי?! והזקן השיב: "אני
שלמה שלך... ועכשיו אספר לך מי אני באמת..."

"רציתי לבוא לחזק את כלל ישראל, שידעו שלכל דבר יש חשבון... לפעמים הצרה הכי גדולה
היא הדבר הטוב ביותר שיכול להיות" | מעשה מדהים שסופר ממקור מדהים

על שפתיים.

"לצד כל ההתפתחות היה בולט מאד חסרונו של מקוה. הדבר
הקשה מאד על חיי התושבים, שבכל פעם שנזקקו למקוה היו
צריכים לנסוע שעה הלך ושעה חזור לעיר פריז. משראיתי שזה
המצב, החלטתי לבנות מקוה. איפה? בחצר הבית שלנו, ומי ישלם?
אנחנו. הלבנים שאתה רואה כאן סותמים את החלון שפונה לכיוון
החצר, שם בנוי המקוה. במשך שלוש שנים וחצי עמלתי על בניית
המקוה. רציתי שהכל יהיה מושלם ומהודר בתכלית הכשרות.
בכל שלבי הבניה הזמנתי לכאן רבנים שיבדקו כי אכן הכל נעשה
כהלכה, כשבכל נושא הלכנו לפי הדעה הכי מחמירה, ובסופו של
דבר זכינו לברך על המוגמר. המקוה החל לפעול, ואנשי הישוב
החלו להקפיד הרבה יותר על קדושה וטהרה.

"כיון שהמקוה ממוקם בחצר הבית שלנו, הקפדנו מאד מאד
שדלת המקוה תהיה סגורה, וילדים לא יוכלו להיכנס לשם מחשש
סכנה. השמירה היתה מעולה וברוך השם אף אחד לא ניזוק, חוץ

את המעשה המופלא הבא שמעתי מהמחנך הידוע הרב
אברהם מרדכי סגל, ששמע אותו מאיש החסד הנודע ר' חיים
טובי זצ"ל, שעלה למרום בכ"ו ניסן תש"פ. וכך סיפר ר' חיים:
בצרפת, מרחק נסיעה שעה מפריז, ישנו כפר קטן שם גרים
יהודים נדיבי לב. פעם הזדמן לי לשבות בכפר הזה בשבת קודש.
בשבת בבוקר התארחתי אצל רב היישוב, והנה אני מבחין במשהו
מוזר. מאחורי הוילון ישנו מרובע סתום בלבנים המשולבות בקיר.
"מה הם הלבנים האלו?" שאלתי את מארחי היקר והרב התרגש
מהשאלה.

בתחילה הוא לא יכל לדבר מרוב התרגשות, ורק אחרי שנרגע
קצת הוא התחיל לספר. "גרתי בישראל כמה שנים", סיפר,
"והגעתי לכאן במטרה לקרב יהודים לאביהם שבשמים. הכפר
היפה והפורח הזה היה שומם אז, לא היה כאן כלום - לא בית
כנסת, לא מוסדות חינוך, שממה רוחנית ממש. לאט לאט, בסיעתא
דשמיא יסדנו בית כנסת, נפתחו מוסדות לימוד ושם שמים נישא

מפעם אחת ויחידה, ועל הפעם הזאת אני רוצה לספר לך. "עד לבנית המקוה זכינו בתשעה בנים בחסדי השם. ציפינו מאד לבת, והנה הקב"ה שלח לנו בחסדיו בן עשירי, ושמו נקרא בישראל 'שלמה'. מאז שהוא נולד הרגשתי כלפיו אהבה גדולה, מעבר לאהבה רגילה של הורים. אני ואשתי היינו קשורים אליו מאד.

"באחת השבתות אחרי הצהריים האמא מחפשת את שלמה'ה שלה, והוא לא נמצא. היא קוראת לו והוא אינו עונה. היא בודקת בכל המקומות בבית, ואחר כך יוצאת לחצר ומגלה לחרדתה את דלת המקווה פתוחה. שלמה'ה ז"ל ירד לטבול במקוה וכך עלה השמימה...

"אתה מבין מה עבר עלינו? זה הילד הכי יקר שהיה לנו, אליו נקשרנו בקשר בל יתואר, וכאב האובדן היה קשה מנשוא. לא גמרתי לבכות עליו, על הבן האהוב שהאיר את חיי באור פלאי. אבל אל האבל נוספה גם תמיהה גדולה שהציקה והכאיבה לי עד עמקי נשמתי. למה? למה נגזר על שלמה'ה להיפטר מן העולם דוקא באופן הזה?

הרי ידוע המעשה שמוספר בגמרא (יבמות דף קכ"א עמוד ב') על נחוניה שהיה חופר בורות מים לעולי רגלים, והבת שלו נפלה לתוך אחד הבורות. באו והודיעו לרבי חנינא בן דוסא, והוא אמר שהוא בטוח שהיא תחיה, באמרו כן: 'דבר שהצדיק מתעסק בו, יכשל בו זרעו?'. ואני הרי בניתי את המקוה בשביל כלל ישראל, במסירות נפש עצומה, השקעתי את גופי ונשמתי בדבר, נתתי את כל כולי, ויתרתי על נוחות ועל ממון לתכלית אחת ויחידה - להרבות קדושה וטהרה בעם ישראל, לעשות נחת רוח לבורא העולם. איך יתכן שלבסוף כך עלתה ליי? שהבן שלי יטבע דוקא במקוה הזה? זו תורה וזו שכרה? נכנסתי לאחר האסון לגדולי ישראל בצרפת ובארץ הקודש. כולם השתתפו בצערי מאד, הרעיפו עלי דברי ניחומים אולם אני לא התנחמתי.

לילה אחד בעודי ישן הגיע אלי בחלומי אדם בעל פנים מאירות עם זקן לבן, והוא אומר לי - 'אבא, תירגע!' שאלתי אותו 'מי אתה?' הרי לפי מראך הנך יכול להיות סבא שלי. אמר לי היהודי הזקן: 'אני שלמה שלך, ואספר לך מי אני באמת.

"אני אחד מבעלי התוספות, ונהרגתי בצרפת על קידוש ה'. עליתי לשמים ונכנסתי לכל מקום שאני רוצה, שהרי הנהרג

על קידוש ה' מגיע לכל מקום, זאת מלבד המעלות אשר זכיתי לקנות בעולם הזה. ככה טיילתי בעולמות העליונים ונהניתי מזיו השכינה. עד שהגעתי למקום מסוים, שם לא רצו להכניס אותי. שם נאמר לי, כי הגם שעלתה נשמתי על קידוש ה', אבל אל ההיכל הזה נכנס רק מי שטבל במקוה טהרה לפני הקבורה. אני משום שנהרגתי על קידוש ה' קברו אותי בבגדי, בעודם מלוכלכים בדם, מבלי שטבלתי. אמרו לי בשמים שהעצה היחידה להיכנס להיכל הגבוה הוא, היא לחזור לעולם ולטבול במקוה טהרה.

"כעת ביררו לאיזה מקוה כדאי שארד. למי תהיה את הזכות שאחד מבעלי התוספות יחיה בביתו? הלכו וחיפשו, וכך עלה השם שלך - אבא יקר. אתה, שמסרת את נפשך על בנית המקוה, אצלך אני איולד ואחיה את חיי הקצרים. ועכשיו, אחרי שכבר טבלתי במקוה, אני יכול לטייל בכל העולמות בלי שום מניעה'.

"דע לך אב יקר, הוסיף שלמה ואמר, "היה לי קשה מאוד לרדת כעת למטה כדי לנחם אותך, אבל משום שלושה דברים ירדתי. דבר ראשון - משום הכרת הטוב על שגידלת אותי, ובשמים עניין הכרת הטוב הוא חשוב מאד. דבר שני - כדי שתבין עד כמה גדול העניין של זיכוי הרבים. דבר שלישי - אנשים מסתובבים בעולם עם כל כך הרבה שאלות, ורציתי לבוא לחזק את כלל ישראל, שידעו שלכל דבר יש חשבון, וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד. לפעמים הצרה הכי גדולה זה משהו הכי טוב שיכול להיות, וזכות הכי גדולה.

"יכול להיות שכאשר תקום תאמר לעצמך 'חלומות שוא ידברון', ולכן אני נותן לך שני סימנים שהחלום הזה אמיתי. דבר ראשון - אזכיר לך שבהיותי בגיל שמונה חודשים הגעתי למצב של סכנת חיים עקב קריסת מערכות. הרופאים לא הצליחו להשתלט על המצב, והנה יום אחד קמתי בריא ושלם בלי שום השתדלות של רופא. הסימן השני - תקפידו על מצות חלה ובקרוב תבורכו בבת'.

"התעוררתי מהחלום והנה אני פוגש את הרבנית מרוגשת לגמרי, היא חלמה, ששלמה שלה הגיע, ואמר לה שאם תקפיד על מצות חלה תהיה לנו בת".

הרב סיפר את סיפורו ועיניו לחות. ואז החווה באצבע על בתו בת הארבע ואמר - "תראה, זאת הבת שנולדה לנו בחסדי שמים אחרי תשעת הבנים".

(גיליון השגחה פרטית)

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייו

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

לא אשכח איך לעיתים היה חכם בן ציון תופס בידי ואומר לי: "חכם עזריאל, תראה איך לא נכשלנו בנשמה גדולה כזו"

ע"ה והתחנן עבור בנו. שמע רבינו וריחם על נפש הילד, ושלח מסר לחכם בן ציון ואמר לו: "אני אעבוד מהשמים וכבודו יעבוד מהארץ".

עם כזו אמירה, כבר לא יכלו בישיבה להמשיך ולסרב לקבלו, והתלמיד חזר להימנות על תלמידי הישיבה. אלא שמני אז הוא התהפך מן הקצה אל הקצה, ישב ועמל ללא הרף בשקידה והתמדה והפך להיות זוהר ונוצץ. אני מכיר את התלמיד הזה מאז ועד היום, ויכול אני לומר בוודאות גמורה שכיום הוא נחשב כאחד מהתלמידי חכמים הכי גדולים של הדור.

לא אשכח איך לעיתים היה חכם בן ציון תופס בידי ואומר לי: "חכם עזריאל, תראה איך לא נכשלנו בנשמה גדולה כזו".

(גיליון יביע אומר)

סיפר הגאון רבי עזריאל מנצור ראש ישיבת 'שובי נפשי שליט"א:

בישיבת פורת יוסף למד בחור מאוד בעייתי בהרבה תחומים ורבני הישיבה נאספו והחליטו שאין אפשרות להשאיר אותו בישיבה ומוכרחים להוציאו, וזאת מחמת שכנראה גם גרם לקלקול לתלמידים אחרים.

אביו של אותו בחור הגיע לפני ראש הישיבה רבי יהודה צדקה זצוק"ל להתחנן בעד בנו אך לא הצליח לשכנעו. המשיך האבא והגיע לרבי בן ציון אבא שאול זצוק"ל להתחנן בעד בנו, אך כידוע חכם בן ציון לא חלק אף פעם על דעתו של חכם יהודה, והיה אומר שרק הוא ראש הישיבה והוא קובע.

במר נפשו הלך האבא והשתטח לפני רבי מרדכי שרעבי

יומא דהילולא

רבנו הוסיף ואמר בדרשתו לפני תלמידיו: "ועתה ברצוני לספר לכם את ההמשך, שאותו לא סיפרתי מעולם לאיש, מלבד לאחי ר' זלמן..."

סיפור מדהים מקורותיו של הגאון הצדיק רבי יצחק שלמה אונגר זצוק"ל
גאב"ד 'חוג חתם סופר' וראש ישיבת 'מחנה אברהם' - ליומא דהילולא כ"ב סיון

מוצאו בוכה, דבר שהיה אצלו מחזה מאד בלתי נפוץ, כיון שהיה מטבעו אדם חזק מאד ולא התפעל במהרה. אני מוצאו בוכה, והוא אומר לי: 'תכנס לביהמ"ד ותאמר לבחורים לסגור את הגמרות ושיסעו מיד הביתה... אין לי לב לזה, איני יכול להכנס ולהפריע ללמוד תורה'. הוא, שהיה כל כולו דבוק בתורה באופן נוראי... בשבילו, לבטל ולסגור גמ' ולנעול ביהמ"ד, ביני עמודא היכא דהוי גרסי, זה מסירת נפש בפועל ממש... אמרתי לו: איני יכול, ואמר לי: 'תכנס ותאמר להם לנסוע מיד הביתה, ובזכות זה אני מבטיחך שתזכה להרביץ תורה ברביס' - ובזה נפרדנו. שעתיים אח"כ גם אני ברחתי מהבית, ויותר לא היתה לי הזכות לראות את אמורי".

רבנו הוסיף ואמר בדרשתו: "ועתה, ברצוני לספר את ההמשך שלא סיפרתי לאיש - מלבד לאחי ר' זלמן, ופה אני מוצא לזה זמן

הרב יעקב היילר אחד הדברים העיקריים והמרכזים בחיי הגאון הצדיק רבי יצחק שלמה אונגר זצוק"ל היה ענין הרבצת תורה לצעירי הצאן. משנותיו הצעירות ועד לערוב ימיו לא פסק מלמסור שיעורים וללמד בני יהודה קשת תורה ויראה, ובדבר זה ראה את אחת ממשמות חייו הגדולות עלי אדמות.

רבנו עצמו גילה על כך באחת המסיבות בישיבה הק' בפני תלמידיו אהוביו, וכה דרש: "הנני מחויב לחזור כ-45 שנים אחורה. זכורני ימים מקדם, את היום המר והנמהר עת נכנס הרשע להונגריה. היה זה ביום א' בשבוע, לאחר פורים, ואנחנו - בחורים - עדיין לא תפסנו את משמעותו הנוראה של היום הזה, את האסון שהוא מביא עלינו בכנפיו.

"ישבנו בביהמ"ד אצל אמורי" ז"ל. אבי קרא לי לחדרו ואני

חברי ששכבו אתי שם] - אבא! מדוע נשארתי בחיים?! עם הארץ, איני יודע לקרוא, איני יכול להתפלל, איני יכול ללמוד! מדוע לא נמסרתי על קידוש ה' ביחד עם כולם?! כך צעקתי נורא מתוך צער. ואבי ענה לי: 'אל תפחד! הבטחתיך שתזכה להרביץ תורה ברבים'. אמרתי לאמי ע"ה: תברכי אותי גם את, והיא הבטיחה לי אריכות ימים. ביקשתי מהם שאני רוצה לנשקם בידי, והם אמרו: 'אסור לך לגעת בנו, אנחנו כבר אש'".

רבינו ראה את דבריו האחרונים של אביו הי"ד כצוואה לדורות. ואכן, מני אז ועד ערוב ימיו לא הפסיק מלהרביץ תורה ברבים בכל תחנות חייו.

(מתוך 'המבשר תורני' תשע"ג)

מתאים כדי לספר. עבר עלינו גיהנום מר! אבי ז"ל, בשעת הפרידה לקח גמ' קטנה של ש"ס ורשא, וקרע ממנה את הדפים של מסכת כריתות ונתנם לי, ואמר: תכניס לכיסך ותלמד מסכתא כריתות, ובעזה"י תנצל ממיתה משונה. וציווני שאם אוכל, אחזור תמיד מסכתא כריתות, ואם אפשר, ללמוד ברבים.

"עברו זמנים ושחררנו בטרעזינשאטא. ביום השחרור חליתי במחלת ה'פלעק טיפוס' ר"ל, ומה'פלעק טיפוס' קיבלתי דלקת קרום המוח ר"ל, ושכבתי 14 יום בלי הכרה ר"ל. במצב זה שכבתי בב"ח צבאי רוסי, והייתי כבר חצי בהכרה משותק בשמאלי לגמרי, ולא זכרתי קריאת א' ב' בסידור. לפתע רואה אני את אבי ז"ל עם אמי ע"ה מסובבים באש, והתחלתי לצעוק נורא [וע"כ העידו לי

קול העם

הרכב הגביר את מהירותו בעקבותיי ונסע בצורה מסוכנת. נלחצתי. מי יודע מה הם יכולים לעולל לי, בשעת לפנות בוקר בכביש חשוך בדרום הארץ? לפתע נראו הבהובים של אור כחול...

פנס של השגחה פרטית

מכשיר הטלפון כשבכוונתי להזעיק את המשטרה, והנה היא נתקלת בפנס של בני. לחצתי על מתג ההדלקה של הפנס, ואור כחול החל להבהב ולהאיר לכל הכיוונים. האור הכחול כנראה הפחיד את הערבים שבעקבותיי כשהם מקבלים את הרושם שיש משטרה באזור, ובתוך רגע הם פנו במהירות ונעלמו מהאופק. אני נותרתי עם השאלות - כמה זמן היה אורך עד שמשטרה 'אמתית' היתה מופיעה? מה הם היו מספיקים לעולל לי בינתיים בכביש ריק וחשוך? הרגשתי שניצלתי מסכנה גדולה, ואני מודה להשם על הפנס הכחול שהוא שתל אצלי ברכב בהשגחה פרטית ובתזמון כל כך מדויק.

(גיליון השגחה פרטית)

באחד מהמבצעים הנחמדים שעורכים לילדים בתלמוד תורה, זכה בני בפנס שמהבהב באור כחול. יום אחד שכח את הפנס אצלי ברכב, ואני הנחתי אותו בקדמת הרכב על מנת שאזכור להביא לו אותו.

היה זה בשעת לפנות בוקר שנסעתי למקום עבודתי הנמצא באזור דרום הארץ, אני נוסע לתומי כדרכי מדי יום, ולפתע אני מבחין ברכב שנצמד אלי מאחור. חשש קל התגנב לליבי, יושבי הרכב, קרי - הנהג והיושב לצדו נראו ערבים חורשי רע, והרושם שקיבלתי היה שהנהג מבקש להתנגש בי.

הגברתי מהירות והרכב ההוא הגביר גם הוא את מהירותו כשהוא נוסע בצורה מסוכנת ממש. שלחתי את ידי קדימה לכיוון

סגולות וישועות

מאותו זמן החלו השניים להתנדב בהרבה ענייני מצוות וגמילות חסדים וכיו"ב, ותדיר היו מלאים בעשייה ושמחה של מצוה. והנה, לאחר שנים רבות, נודע להם מסגולה אחת טובה ובדוקה...

הרגיל בנר, הוויץ ליה בנימ...

מסלתה ומשמנה, ששמונה עשרה שנים לאחר חתונתם לא היו להם ילדים רח"ל. הם כמובן עשו ככל שביכולתו של בן אנוש

סיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: בירושלים עיר הקודש דרים באהבה ואחוה ורעות זוג אחד ממשפחת טובים

חטאת, כי אם למצוא דרכים אחרות כיצד להשפיע בעולם בריבוי טובה וברכה. מאז החלו השניים להתנדב בהרבה ענייני מצוות וגמילות חסדים, בעזרה לגלמודים ולמסכנים וכיוצא, והאשה עם בעלה מלאים עשיה ושמחה של מצוה תדיר.

והנה לאחר שנים רבות, נודע להם מסגולה אחת טובה ובדוקה להתברך בבנים טובים, והיא במצות נרות שבת קודש, בחלוקה וסיוע בקיום מצוה זו לנשים המתקשות בקיום האי מצוה רבתא דשבתא. כאשר רמזו כבר בש"ס פרק במה מדליקין (שבת כג:):

"אמר רב הונא, הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים". לפיכך החלה האשה הצדקנית להיות לעזר ולסיוע במצוה רבתי זו של חלוקת נרות לכבוד שבת קודש. ובכל ערב שבת מתרוצצת היא בבית חולים 'הדסה' הענק, על פני כל הקומות והמחלקות בחלוקת נרות שבת בתוספת מטעמים טובים ונעימים לגוף ולנשמה, ולסייע ולעזור לנשים החולות בכל הנצרך להם לקראת שבת מלכתא.

והנה לא חלפה תקופה ארוכה מאז שהחלה בקיום אותה סגולה, וכמובן בצירוף תפילות רבות ויקרות ממעמקי לב ונפש, התקבלה ועלתה תפילתם לפני קל חי. ואכן זכו לאחר ח"י שנות נישואים שנולדו להם תאומים בריאים ושלמים בחן וחסד, והביאו לביתם בחסדי השי"ת הרבה אור נחת ושמחה, לאורך ימים ושנים טובות, אמן.

(טיב הקהילה)

לעשות, ניסו ברופאים וברפואות שונות ובכל מיני שיטות ודרכים הקיימים בזה, אך ישועה אין!

ברם, עם כל מצבם הכאוב והמעונה, הם נראו תמיד שמחים ורגועים, ביתם פתוח לרווחה לקבלת אורחים רבים בשבתות וימים טובים, מעורבים בדעתם עם הבריות בנועם ובסבר פנים יפות, ונושאים חן בעיני אלקים ואדם.

כשנשאל פעם האיש, בהיותו ערירי כחמש עשרה שנה לאחר נישואיו, כיצד ואיך מחזיק עצמו תמיד בשמחה כל כך? ויתרה מזו: כיצד הוא מצליח גם לסחוף את אשתו בשמחתו, על אף מועקתה הגדולה, ענה הבעל והסביר: את שמחתי שלי ניתן להבין בפשטות, שכן אדרבה, ככל שהאדם מתחזק יותר לקבל הנהגת השי"ת עימו, באמונה שלמה ותמימה וביטחון מלא בחסדו וטובו יתברך, יותר הוא מתמלא שמחה ושלווה, בכל עת ובכל מצב שהוא.

ובאשר לזוגתי תחי' - הנה הסברתי לה שכל עיקרו של המושג 'ילדים' הוא מעין לוקוסוס... ואין זה ממש דבר הכרחי בחיים שאי אפשר לחיות בעולם בלעדיו. שכן אילו היה זה דבר חיוני והכרחי הרי בוודאי היה הקב"ה נותן את זה לכולם, כמו שאין איש בעולם שאין הקב"ה מספק לו אוויר לנשימה, משום שאי אפשר לחיות בלעדיו. אלא, שלאחד חסר ממון, לשני חסר דירה, לשלישי חסר כבוד, ולנו חסרים ילדים...

בכך שכנע הבעל את אשתו שאינה צריכה להתעצב כל היום ח"ו, וללכת קדורנית קרובה אל הייאוש רח"ל, שהוא אם כל

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

האם מקיימים מצוות תלמוד תורה כשלומדים בלי להבין?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'הפץ חיים'

האדם יראתו של הקדוש ברוך הוא... בביאורים ומוספים מביאים כי כן פוסק רבנו להלכה גם במשנה ברורה (סימן קנ"ה ס"ק ט): "מי שאינו יכול ללמוד הלכות ואינו מבין בהם, ילמד כל מה שידוע, וכעת בזמנינו יש כמה ספרים ממאמרי חז"ל מועתקים על לשון אשכנז, ויכול כל אדם לקרות וללמוד בהם".

ומה ששמע מדבריו שאינו מקיים מצות תלמוד תורה בלימוד שאינו מבין, הביא המשנ"ב בשם השו"ע הרב (הלכות ת"ת פ"ב ס"ג) שזאת דוקא בתורה שבע"פ, אבל תורה שבכתב - כל שמוציא בשפתיו נחשב לו ללימוד. אכן בפמ"ג (א"א סי' נ ס"ק ב) משמע שגם מקרא צריך להבין, וכן בא"א בוטאטש (בסי' מז) נוקט שצריך להבין גם מקרא, וכן משמעות המשנ"ב (סימן

בסעיף י"ב מהפתיחה (עשין) כותב ה'חפץ חיים' כי מלבד כל העשין שמנה עד עתה, עובר המספר לשון הרע על מצוות עשה של לימוד תורה, שהיא מצוות עשה גמורה, ושקולה כנגד כל המצוות, ועונש ביטולה שקול כנגד כל העוונות. ואמנם לעתים יוצא האדם נקי מעוון זה, משום שעסק באותו זמן בפרנסתו, או שמהרהר כיצד להשיג את מחייתו, אבל כאשר מספר לשון הרע ורכילות הרי אין בכך כל תועלת לפרנסתו, וממילא נתבע הוא על ביטול תורה בזמן זה.

ומוסיף רבנו ומדגיש, כי כל אחד יכול לקיים מצוות עשה זו של לימוד תורה: הלמדן לפי למדנותו, וגם מי שאינו למדן - יכול ללמוד "ספרים קדושים המועתקים ללשון אשכנז בזמננו, כגון חובות הלבבות ומנורת המאור וכיוצא בזה, המכניסים בלבב

תתשד). והחיד"א (מראית עין ע"ז יט, א) כתב, שמה שאמרו שהלומד ואינו מבין אין נחשב לו ללימוד, זהו דוקא כשאינו משתדל להבין, אבל אם משתדל ואינו מבין נחשב כקיום מצות תלמוד תורה, וראה עוד מה שהובא בביאורים ומוספים משנ"ב מהדורת דרשו (סימן קנה הערה 14).

נ"ס"ק ב) שכתב כי "בפרט עמי ארצות צריך שיבינו הפירוש כדי שיצאו בזה ידי לימוד מקרא ומשנה וגמרא", ומשמע שגם מקרא צריך להבין.

אמנם גם תורה שבע"פ שאינו מבין, כתב בשו"ע הרב (שם) שיש לאדם לעסוק בכל התורה, גם בדברים שאינו מבין מקוצר דעתו, ולעתיד לבא יזכה להבין, וכן כתב בספר חסידים (סימן

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

איך יוסף הצדיק לא חשש ל'ועזב את אביו ומת'?

יומא דף נב

חמש מקראות בתורה אין להן הכרע

שלמרות זאת יביאו את בנימין? איך לא חשש שבאמת ימות אביו מרוב צער וגעגועים לבנימין?

אין זאת אלא שכוונתם היתה לבנימין, אבל על יעקב לא חששו שימות. וכאן אין להקשות: איך לא חשש יוסף שבנימין ימות, שהרי מבואר בפסוק שיעקב נימק את סירובו לשלוח את בנימין, משום שאחיו מת בדרך ובנימין נשאר בן יחיד לאמו ועל כן יש לחשוש שמא ימות אף הוא בדרך כאחיו. אבל יוסף עצמו ידע שאחיו של בנימין לא מת אלא חי, ואם כן לא נשאר בנימין בן יחיד לאמו, ואין סיבה לחשוש שדוקא הוא ימות בדרך.

(ושלל לא יחסר)

האבן-עזרא על התורה (בראשית מד כב) מקשה מדוע לא מנו חז"ל גם את הפסוק "ונאמר אל אדני לא יוכל הנער לעזב את אביו ועזב את אביו ומת" בין המקראות שאין להם הכרע, שאין לנו הכרע כיצד לפרשו: מי ימות אם יעזוב בנימין את יעקב אביו, בנימין, או יעקב? ולא תירץ.

בספר הקדמון פורת יוסף (שנת התפ"ז להגאון רבי יוסף יעסל, אב"ד ור"מ וואיין הסמוכה לבריסק), יישב בפשטות: כאן אין כל קושי ויש הכרע, ועל כרחנו כוונת הפסוק לבנימין ולא ליעקב. כי אם הכוונה ליעקב, דהיינו: שהאחים אמרו ליוסף שאין אפשרות להביא לפניו את בנימין, שכן יעקב ימות מיד כשיקחו ממנו את בנימין, הרי זו פליאה עצומה על יוסף: כיצד מלאו ליבו לדרוש

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

תכין עצמך לכבוד שבת

קבל את 'גיליון 'לקראת שבת' שכבש את העולם היהודי
אצלך בתיבת המייל לפני כולם כל יום חמישי

סיפורים ופנינים מרתקים מחייהם של רבותינו הקדושים

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

Sebi Berens/Flash90

ששת הטעמים למצות האכילה בערב יום הכיפורים

יום הכיפורים, היא כתחליף לסעודת יום טוב שאינה נאכלת ביום הכיפורים. ה. מצוה להוסיף מחול על הקודש בערב יום הכיפורים לפני שקיעת החמה, וכדי שהתחלת התוספת תהיה ניכרת בעת הפסקת האכילה, מצוה לאכול קודם לכן. ו. המעבר מאכילה מרובה לצום מוחלט, מגביר את עינוי הנפש, שהוא מצוה ביום הכיפורים.

[שו"ע תרד, א; ביאורים ומוספים דרשו, 1-2]

מצוה לאכול בערב יום הכיפורים, והיו מגדולי הדורות שנהגו לאכול ברציפות במשך כל היום. והראשונים כתבו טעמים רבים למצוה זו: א. חיזוק הגוף לקראת צום המחר, הן כדי למנוע חולשה מחמת הצום, והן כדי לחזק את הגוף כדי שיוכל האדם לעסוק בתפילה ובתשובה כראוי ליום הכיפורים. ב. ריבוי הסעודה הוא אות שמחה על בוא יום כפרת העוונות, ושמחה זו עצמה היא סימן לצער על העוונות ולציפייה לכפרתם. ג. הסעודה בערב

האם ניתן לקיים את מצות האכילה בערב יום הכיפורים בהזנת הגוף שלא דרך הפה?

או שנדרשת אכילה בכמות המבטלת את ה'עינוי' ביום הכיפורים, דהיינו אכילה בשיעור של 'ככותבת' בתוך זמן של 'כדי אכילת פרס'. ה. האם יוצאים ידי חובת המצוה בכל מאכל, או שחובה לאכול דווקא פת. ואף אם אין חובה לאכול דווקא פת, לא ניתן לקיים את המצוה בהזנת הגוף באמצעים רפואיים, שלא דרך הפה.

[שו"ע תרד, א, ומשנ"ב א; ביאורים ומוספים דרשו, 1 ו 5]

הפוסקים נחלקו במחלוקות רבות, ודנים באפשרויות שונות, בקשר למצות האכילה בערב יום הכיפורים, כאשר רוב המחלוקות והדיונים הללו, תלויים בטעמי המצוה האמורים לעיל: א. האם המצוה היא מדאורייתא, או מדרבנן. והמשנה ברורה נוקט כדעת הסוברים שהיא מדאורייתא. ב. האם נשים חייבות במצוה זו. ג. האם חולה שאינו מתעתד לצום ביום הכיפורים חייב במצוה זו. ד. האם לקיום מצוה זו די ב'כזית', ככלל מצוות האכילה שבתורה,

מהו האופן העיקרי שבו פועלת התורה כ'תבלין' ליצר הרע?

ויקבל על עצמו שלא לעשותו עוד. וכל הדברים הללו ראויים ונחוצים במיוחד בעשרת ימי תשובה; ויש שכתב שבכל יום משבעת הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים - מג' עד ט' בתשרי - צריך האדם לשוב בתשובה בכל יום על מה שחטא בעבר ביום זה בשבוע: ביום ראשון - על חטאיו בימי ראשון, בשני - על חטאיו בימי שני, וכן הלאה.

[שו"ע תרג, א, ומשנ"ב ב; ביאורים ומוספים דרשו, 6-7]

חכמינו ז"ל אומרים: "ברא הקדוש ברוך הוא יצר הרע, ברא לו תורה תבלין", כלומר, שהתורה מצילה מהיצר הרע ומבטלת אותו. וכתבו הפוסקים, שעיקר פעולת התורה כ'תבלין' ליצר הרע, באה על ידי לימוד בספרי מוסר בקביעות. ועוד כתבו הפוסקים, על פי הזהרה הקדוש, שראוי לאדם לערוך חשבון הנפש מדי ערב לפני השינה, ואם ימצא שחטא באותו היום, יצטער ויתודה על חטאו,

כיצד יעשה אדם תשובה על כל יום מימות השנה? | מניין לנו שמצוה לאכול בערב יום הכיפורים? | ומה יותר חמור, עבירה ודאית או ספק עבירה?

תמצית שיעור הלכה במשנה ברורה הלכות ראש השנה ויום הכיפורים במסגרת לימוד דף היומי בהלכה'
[משנ"ב חלק ו', סימן תר"ג סעיף א' ברמ"א - סימן תר"ד סעיף א']

ולא להתענות, וכיוון שרצה הקב"ה לתת שכר על האכילה כאילו התענו, כתבה התורה כך, כדי להשמיע לנו, שהמצוה הזאת של האכילה בתשעה, היא מצוה שיש בה שכר רב כאילו התענה, שהרי מצוה שנעשית על ידי צער, שכרה מרובה יותר.

תענית בערב יום הכיפורים

אסור לצום בו אפילו תענית חלום, ואם אדם חושש על נפשו ורוצה להתענות תענית חלום, יתענה עד סעודה המפסקת, ואם חל ערב יום הכיפורים ביום ראשון, ובשבת שלפניה התענה תענית חלום שהדין הוא שצריך להתענות על כך שהתענה בשבת, לא יתענה ביום ראשון ערב יום הכיפורים, אלא ידחה את התענית עד לאחר המועד.

לשוב בתשובה בעשרת ימי תשובה

צריך אדם לפשפש במעשיו ולשוב בתשובה בעשרת ימי תשובה, ועל ספק עבירה צריך יותר תשובה מאשר על עבירה ודאית, משום שכאשר אדם יודע שהוא עשה עבירה, הוא מתחרט, אבל כאשר אינו יודע אם הוא עשה עבירה, הדבר חמור יותר, ויקרא בימים אלו באיגרת התשובה של רבינו יונה, וכתב האריז"ל, שיש חיוב ללמוד ספרי מוסר כל השנה, ובימים אלו יעשה אדם כדעת הזהוה, לשוב בתשובה לפני ששוכב על מיטתו, וביערות דבש כתב, ששבעת הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים, הם כנגד שבעת ימי שבו, ובכל יום יעשה תשובה על אותו יום, כלומר, ביום ראשון יעשה תשובה על כל מה שחטא בכל ימיו בימי ראשון, וכן ביום שני וכן הלאה.

אכילת בשר בערב יום הכיפורים לאדם שנדר שלא לאכול

במשך השנה

אדם שנדר שלא לאכול בשר מלבד בימים טובים, מותר לו לאכול בערב יום הכיפורים, כיוון שבלשון בני אדם זה נקרא יום טוב, והלילה שלפני ערב יום הכיפורים אינו נחשב יום טוב, אבל אם הנהג שלו לאכול בשר רק בימים שלא אומרים תחנון, הלילה שלפני ערב יום הכיפורים גם הוא בכלל ומותר לו לאכול בשר.

מצות אכילה בערב יום הכיפורים

מצוה לאכול בערב יום הכיפורים ולהרבות בסעודה, ולומדים זאת מזה שכתוב, 'ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש בערב', ולא כתוב בתשעה לחודש בערב תענו את נפשותיכם, משמע שהעינוי הוא גם בתשעה, ולכאורה יום הכיפורים הוא רק בעשרה לחודש, והמשמעות של הפסוק היא, להתענות בתשעה לחודש, אבל חז"ל קיבלו, שמצוה מן התורה לאכול בערב יום הכיפורים

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

* בעשרת ימי תשובה, יש להרבות בתפילות ובתחנונים, ומנהג ישראל עוד מימות הראשונים לומר 'סליחות'. וכן מוסיפים בימים אלו את תפילת 'אבינו מלכנו' לאחר תפילות שחרית ומנחה.
* בעשרת ימי תשובה, ראוי יותר מבכל השנה להחמיר בדברים שמעיקר הדין ניתן להקל בהם אך יש מקום להחמיר בהם; מפני שבימים אלו נכון להתרחק יותר מהרגיל מחשש איסור.
* חכמינו ז"ל אסרו לאכול פת שנאפתה בידי גוי, אף אם ישראל השגיח על תהליך אפייתה ואין ספק על כשרותה, מחשש שקירוב הדעת הנוצר מכך יגרום להתערבות ישראל בגויים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מי שותה את היין בברית מילה הנערכת בתשעה באב?

לגיל 'חינוך' לאבילות על חורבן הבית, (ראה במקורות).
ויש שהורו, כי ההיתר ליולדת לשתות את היין, היה רק בשנים עברו, בהן שתו יין בכל סעודה, וממילא נחשב כחלק ממזון היולדת; אבל בזמננו אסור ליולדת לשתותו, מחמת האבילות של תשעה באב, ולכן יתנוהו תמיד לילד שהגיע לגיל 'חינוך', כנ"ל.

[שו"ע תקנט, ז, משנ"ב כח-כט, ושעה"צ כו; ביאורים ומוספים דרשו, 28-29; וראה משנ"ב תקנא, ע]

מנהג ישראל מימות עולם, לברך על היין בשעת ברית מילה. ואף בברית מילה הנערכת בתשעה באב, מברכים על היין; ולענין השתייה: אם היולדת אינה צמה, כדין יולדת בסמוך ללידה, היא שותה את היין. ואם היולדת צמה, וכגון שכבר חלף זמן רב מהלידה, או שאינה נוכחת במקום - יש לתת לילד לשתות את היין; ויש להעדיף ילד שהגיע לגיל 'חינוך' לברכות הנהנין, אך לא

הלוח היומי

כ"ב בסיון | רבי איתמר ב"ר מאיר (מקרעטשנף) רוזנבוים זצ"ל, מנדבורנא

ביום זה הסתיימו 30 יום של ירידת השליו מהשמים לעם ישראל כשהיו במדבר והתלוננו על המן ועל שלא אכלו בשר, וכן פסקה המיתה בקברות התאוה.

יארצייט:

תקכ"ב: רבי דוד מירל'ש ב"ר נפתלי הירש פרנקל זצ"ל, מברלין, בעל קרבן העדה ושיירי קרבן.
תקצ"א: רבי דוד ב"ר מנחם מנדל דייטש, אב"ד סרדעהלי, ופראונקירכן שבהונגריה ועוד, תלמיד הנודע ביהודה בעל אהל דוד ועוד.
תרכ"ה: רבי משה ירוחם ב"ר מנחם מנדל מורגנשטרן זצ"ל, מקוצק.
תרס"ח: רבי אליהו בכור ב"ר יוסף רפאל חזן זצ"ל, אב"ד טריפולי, אלכסנדריה ועוד, בעל תעלומות לב, ישמח לב, זיכרון ירושלים ועוד.

תרע"ז: רבי יעקב ב"ר יצחק יצחקי זצ"ל, אב"ד דאגסטן, בעל אהלי יעקב, ומייסד הישוב באר יעקב.
תשי"ז: רבי חיים דב ב"ר שלום הלפרין זצ"ל, מוואסלוי.

תשל"ג: רבי איתמר ב"ר מאיר (מקרעטשנף) רוזנבוים זצ"ל, מנדבורנא.

תשס"ד: רבי ישראל מרדכי ב"ר יוחנן טברסקי זצ"ל, האדמו"ר מרחמסטריווקא.

תשס"ד: רבי יצחק שלמה ב"ר אברהם צבי אונגר זצ"ל, אב"ד חוג חת"ס ור"י מחנה אברהם, בעל תורת איש.

לשמוע ולחשומוע

ברכב, בבית, ובכל מקום...

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

מה כבר שווה התפילה שלי?

הגה"צ רבי שמשון פינקוס אמר: עומד יהודי, מתפלל שמונה עשרה וחושב: "מה כבר שווה התפילה שלי? אני בסך הכל עומד כאן עם עיניים סגורות ואומר את המילים, " אדם חושב לעצמו "איזו מהפכה כבר תחולל תפילתי?" והוא אינו יודע מה כל מילה של תפילה עושה בשמים, חסר לו באמונה!

(שיחות הגר"ש פינקוס - פסח עמ' קיב)

נשתדל להאמין בכוחה העצום של תפילתנו, ונזכור שבכוחה של כל תפילה לפעול ישועות גדול

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה ראשית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

**הפורתח
בכל יום..**
המייל היומי של 'דרשו'.

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il